

***Zpráva
o vlivu na životní prostředí
2021***

SPOLANA s.r.o. Neratovice

1. Politika integrovaných systémů řízení SPOLANA s.r.o.

SPOLANA s.r.o. je součástí rafinérsko-petrochemické Skupiny ORLEN Unipetrol, která má významný podíl na českém průmyslu a je významnou organizací ve střední a východní Evropě.

Společnosti Skupiny ORLEN Unipetrol – ORLEN UNIPETROL a.s., ORLEN UNIPETROL RPA s.r.o. (včetně odštěpných závodů), PARAMO, a.s., SPOLANA s.r.o., ORLEN Unipetrol Doprava s.r.o., Butadien Kralupy a.s. a PETROTRANS, s.r.o. - se zabývají rafinérskou, petrochemickou a agrochemickou výrobou, výrobou asfaltových výrobků a mazacích a procesních olejů, výrobou plastů a chemikálií, prodejem rafinérských výrobků, chemických a petrochemických produktů, polymerů a speciálních chemikálií, vývojem, výrobou a prodejem koncentrátů pomocných látek pro polymery a modifikovaných polymerů v rámci České republiky i středoevropského regionu. Skupina zajišťuje dopravu a přepravu chemických a ropných produktů po železnici a silnici.

Společnosti Skupiny ORLEN Unipetrol mají zaveden a udržován integrovaný systém řízení, jehož součástí jsou systémy řízení kvality, ochrany životního prostředí, hospodaření s energií, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci včetně požární ochrany a prevence závažných havárií. Naplňují principy společenské odpovědnosti (CSR).

Politika integrovaného systému řízení vychází ze základních hodnot Skupiny ORLEN Unipetrol a hodnot Skupiny ORLEN, tedy **Odpovědnost – Rozvoj – Lidé – Energie – Naše spolehlivost**. V souladu se zavedenými systémy řízení se společnosti Skupiny zavázaly dodržovat níže uvedené závazky.

ODPOVĚDNOST

- Optimalizovat technologie a receptury pro zabezpečení kvality našich výrobků a procesů a tím i pro uspokojování požadavků našich zákazníků.
- Vybírat vhodné dodavatele pro zabezpečení kontinuity dodávek surovin a služeb podle našich požadavků.
- Plnit finanční plán při dodržení kvality výrobků, bezpečnosti práce, ochrany životního prostředí a zlepšování energetické hospodárnosti.
- Sledovat vlivy na životní prostředí v důsledku podnikatelských aktivit společnosti (zejména u zdrojů znečišťování), snižovat potencionální dopad na životní prostředí.
- Předcházet znečištění v oblasti životního prostředí, monitorovat a hodnotit rizika v oblasti životního prostředí, bezpečnosti práce, havarijní prevence a požární ochrany.
- Zdokonalovat opatření ke snižování rizik vzniku havárií a nežádoucích mimořádných událostí, udržovat a testovat bezpečnostní a havarijní systémy a prověřovat účinnost havarijních plánů.
- Identifikovat a minimalizovat rizika ohrožující zdraví a bezpečnost zaměstnanců při práci, zlepšovat podmínky a navrhnout efektivní opatření pro prevenci v této oblasti.
- Dodržovat zákonné požadavky v oblasti životního prostředí, hospodaření s energií, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, havarijní prevence, provádět pravidelné hodnocení souladu s těmito požadavky.
- Plnit požadavky dobrovolných aktivit v oblastech bezpečnosti a životního prostředí, ke kterým se společnosti Skupiny zavázaly, s cílem podporovat průběžné zlepšování stanovených kontrolních položek (identifikátorů) v uvedených oblastech.
- Chránit aktiva a hodnoty Skupiny ORLEN Unipetrol, pečovat o svěřený majetek a udržovat jej v provozuschopném stavu, dbát o jeho řádné používání a uložení, chránit jej před zneužitím.
- Při změnách a zavádění nových výrobních technologií, výrobků a služeb posuzovat jejich možný vliv a dopad na bezpečnost práce a ochranu zdraví, ochranu životního prostředí, požární ochranu a prevenci závažných havárií.
- Realizovat dlouhodobý program nápravy starých ekologických zátěží.
- Odpovědnost za plnění právních a ostatních předpisů na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci všech zaměstnanců a osob pohybujících se v areálu SPOLANA s.r.o.
- Zajišťovat bezpečnost provozu a ochranu zdraví zaměstnanců v souladu se zákonnými požadavky.
- Realizovat opatření ke snižování množství škodlivin do životního prostředí, dodržovat zákonné požadavky v této oblasti.

ROZVOJ

- Zdokonalovat činnosti zaměřené na zlepšení kvality výrobků, zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců, snížení dopadů na životní prostředí, monitorování spotřeby energií a efektivní hospodaření s energií.
- Zavádění efektivních opatření s cílem zlepšit kvalitu výrobků, zvýšit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců, snížit dopady na životní prostředí a zefektivnit hospodaření s energií.
- Zajišťovat stabilní výrobu a kvalitu našich výrobků.
- Posilovat naši pozici na trhu.
- Optimalizovat náklady na výrobu.
- Monitorovat, měřit a hodnotit procesy, stanovovat opatření pro zvyšování jejich výkonnosti za účelem neustálého zlepšování efektivnosti systémů řízení.
- Zlepšovat výkonnost v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, prevence závažných havárií, přepravy nebezpečných věcí po silnici/železnici, ochrany životního prostředí a řízení kvality produktů.
- Monitorovat informace týkající se vnímání zákazníků a přijímat opatření s ohledem na jejich očekávání a požadavky.
- Vyvíjet a vyrábět produkty s ohledem na vysoký standard kvality, bezpečnosti, environmentální výkonnosti a energetické účinnosti a být lídrem v této oblasti.

LIDÉ

- Rozvíjet komunikaci pro zachování korektních vztahů s našimi dodavateli a zákazníky.
- Rozvíjet komunikaci, informovanost a transparentnost uvnitř společnosti, včetně vzájemné informovanosti mezi společnostmi, zaměstnanci a zástupci zaměstnanců.
- Neustále prohlubovat odborné způsobilosti zaměstnanců a jasně vymezovat jejich kompetence při práci, vytvářet podmínky pro bezpečné a aktivní plnění úkolů zaměstnanců a to i s ohledem na jejich zdravotní způsobilost.
- Vzdělávat, motivovat a zvyšovat povědomí zaměstnanců, dodavatelů a zákazníků ve vztahu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, prevence závažných havárií, ochrany životního prostředí, hospodaření s energií a k zajištění kvality dodávaných produktů a služeb.
- Eliminovat a zejména předcházet zraněním, pracovním úrazům, nemocem z povolání a potencionálním nehodám.
- Zapojovat a motivovat všechny zaměstnance do procesu neustálého zlepšování a plnění cílů a cílových hodnot v oblasti kvality výrobků, ochrany životního prostředí, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, prevence závažných havárií a zlepšování energetické hospodárnosti, aktivizovat v této oblasti i externí spolupracovníky a nájemce.
- Komunikovat s využíváním všech forem vnitřní i vnější komunikace se všemi zainteresovanými stranami a prosazovat otevřený přístup k veřejnosti, zejména okolních měst a obcí. Spolupracovat s přílehlými regiony a přispívat k jejich rozvoji.
- Zajišťovat všem zaměstnancům dostupnost informací spojených se systémem hospodaření s energií, vzdělávat je v oblasti úspor energií, nových technologií a jejich dopadů na životní prostředí.
- Provozovat zařízení způsobem, který je bezpečný a chrání zdraví zaměstnanců, dodavatelů, zákazníků, dalších společností, obyvatel okolních obcí a má minimální dopady na životní prostředí, spotřebu energií a kvalitu produktů.
- Pravidelně prověřovat zdravotní stav zaměstnanců při výkonu pracovních činností a zlepšovat odbornou přípravu, rozvoj a spokojenost zaměstnanců.

ENERGIE

- Zlepšovat energetickou hospodárnost výrobních i nevýrobních procesů.
- Prověřovat výkonnost v oblasti energetické efektivnosti, stanovovat a realizovat opatření pro zlepšování energetické hospodárnosti a pro zlepšování energetické účinnosti, využívání a spotřeby energií.
- V rámci nákupních procesů využívat jako jedno z klíčových kritérií energetickou efektivitu.
- Respektovat přírodní zdroje, zejména racionálním využíváním surovin, materiálů, vod a energií.
- Plnit relevantní právní a jiné požadavky v oblasti hospodaření s energií. Přispívat k plnění národních cílů v oblasti emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické efektivity.

- Neustále a systematicky optimalizovat spotřebu energií a s tím spojených nákladů, v dlouhodobém horizontu snižovat spotřebu energií.
- Udržovat vysokou kvalitu produktů a služeb při efektivním využití materiálů, energií a podpůrných médií.
- Spolupracovat při plnění cílů zavedeného systému hospodaření s energií s odborníky z akademické a odborné obce.
- Vyhledávat nové příležitosti, které posilují konkurenceschopnost společnosti.

NAŠE SPOLEHLIVOST

- Uspokojovat požadavky zákazníků a zdokonalovat servisní služby zákazníkům.
- Přizpůsobovat obchodní nabídky měnícím se potřebám zákazníků.
- Monitorovat změny a zajišťovat kontinuitu podnikání.
- Spolupracovat s kontraktory a dodavateli, kteří splňují požadavky společnosti na shodu se zavedenými standardy kvality, ochrany životního prostředí, hospodaření s energií, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a prevence závažných havárií. Pravidelně ověřovat výkonnost našich dodavatelů.

Obraz SPOLANA s.r.o., jako důvěryhodné, odpovědné a stabilní společnosti, posiluje realizace programu „Responsible Care“.

Management SPOLANA s.r.o. očekává od všech zaměstnanců přijetí zásady, že plnění všech povinností vůči životnímu prostředí, ochraně zdraví při práci, bezpečnosti provozu, kvalitě našich výrobků a zlepšování energetické hospodárnosti patří k nejdůležitějším základním úkolům každého zaměstnance společnosti. Totéž očekává od nájemců, vykonávajících svou činnost v areálu SPOLANA s.r.o. a externích spolupracovníků – dodavatelů.

S touto Politikou jsou seznámeni všichni zaměstnanci a jejich zástupci, je jimi pochopena a respektována, obsahuje závazek k našim zákazníkům, akcionářům a regionu.

2. Přehled vykázaných indikátorů za rok 2021

2.1 Ovzduší

	2021
Celková emise SO ₂ do ovzduší	198 t
Celková emise NO _x do ovzduší	404 t
Celková emise TL do ovzduší	13 t
Celková emise VOC do ovzduší	57 t

2.2 Odpadní vody

	2021
CHSK _{Cr} ve vypouštěných odpadních vodách	321 t
BSK ₅ ve vypouštěných odpadních vodách	22 t
NL (nerozpuštěné látky) ve vypouštěných odpadních vodách	66 t
RAS (rozpuštěné anorganické soli) ve vypouštěných odpadních vodách	8 138 t
N-NH ₄ ⁺ ve vypouštěných odpadních vodách	59 t
N-anorg. ve vypouštěných odpadních vodách	145 t

Vysvětlivky:

- TL – tuhé látky
- VOC – těkavé organické látky
- CHSK_{Cr} – chemická spotřeba kyslíku dichromanem draselným
- BSK₅ – biochemická spotřeba kyslíku
- N-NH₄⁺ – amoniakální dusík
- N-anorg. – celkový anorganický dusík

2.3 Odpady

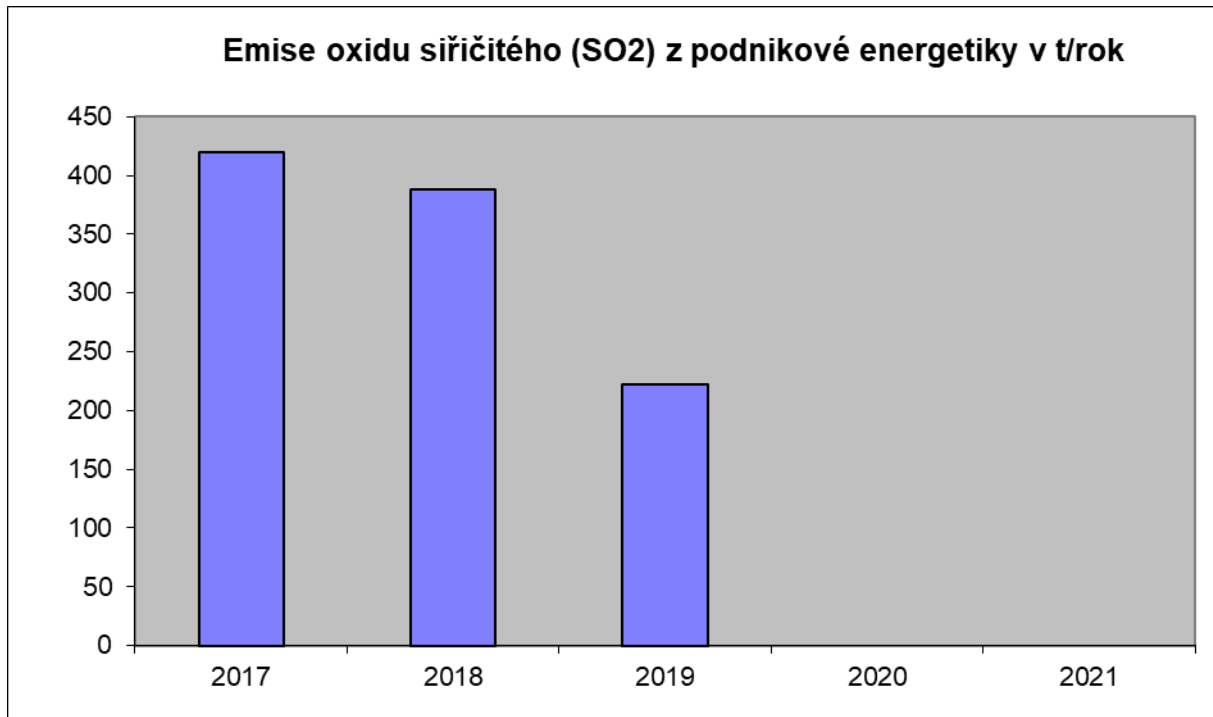
	2021
Produkce celkem	12 854,474 t
z toho: - kaly z ČOV „O“	9 103,170 t
- ostatní „O“	1 545,938 t
- nebezpečný „N“	2 205,366 t

2.4 Náklady na ekologii

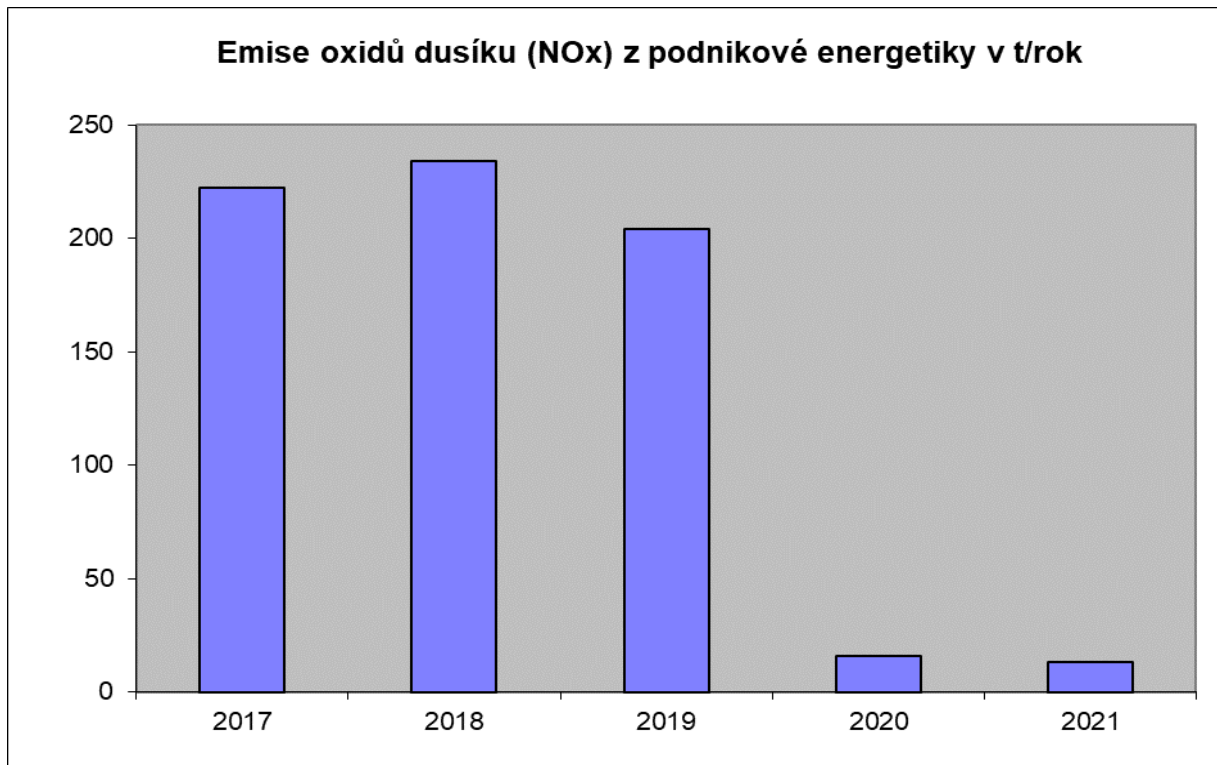
Náklady v mil. Kč	2021
Investiční náklady (vlastní)	21,3

3. Ochrana ovzduší

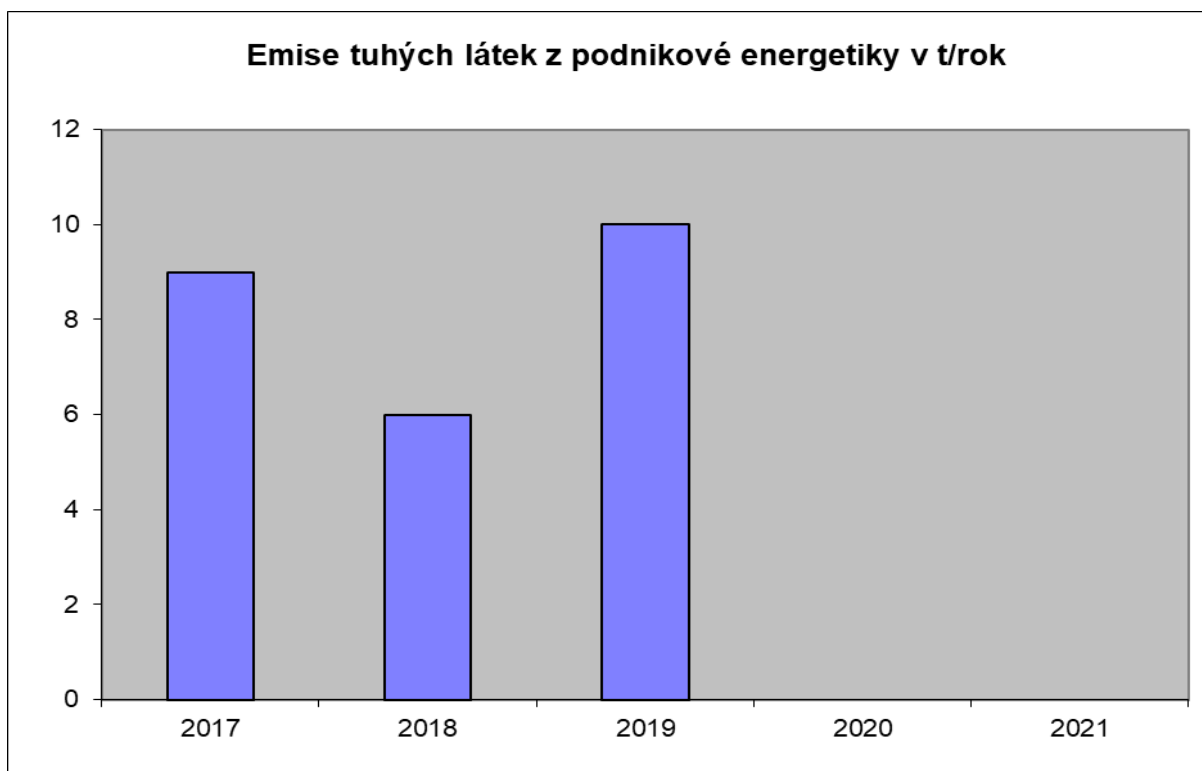
Mírné meziroční rozdíly v ročních emisích z energetiky jsou důsledkem rozdílů v množství vyrobeného tepla a využití jednotlivých energetických kotlů.

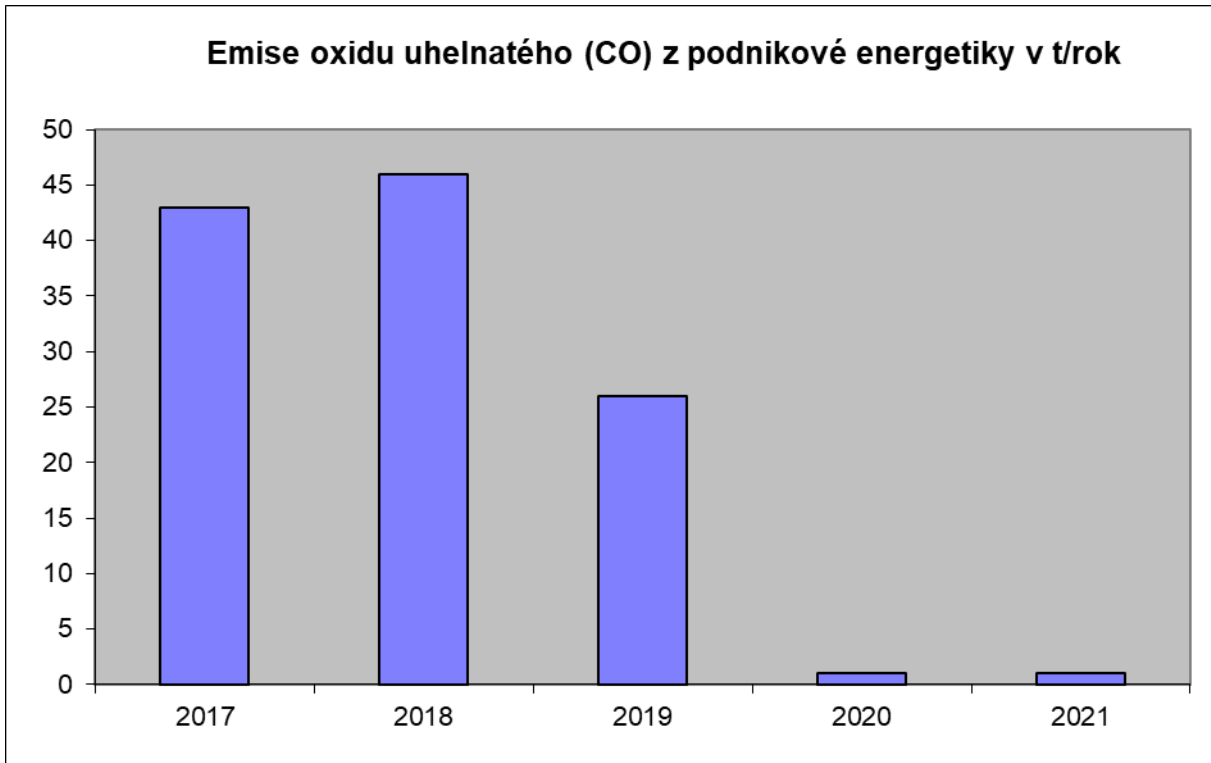
Komentář: Po odstavení uhelných kotlů v 12/2019 jsou emise SO₂ prakticky nulové, ze spalování zemního plynu na plynových kotlích dosahují emise jednotek kg.

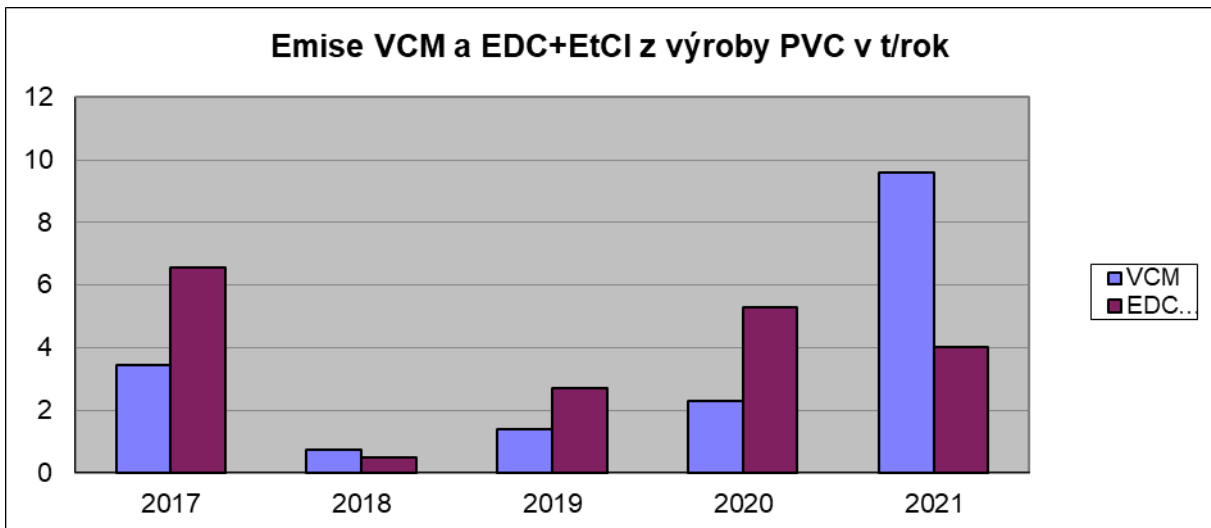
Komentář: Po odstavení uhelných kotlů v 12/2019 došlo k výraznému poklesu emisí NOx, ty zůstávají ze spalování zemního plynu a závisí na výkonu, na jaký jsou plynové kotle provozovány.

Komentář: Po odstavení uhelných kotlů v 12/2019 jsou emise tuhých látek prakticky nulové. Ze spalování zemního plynu na plynových kotlích dosahují emise maximálně desítek kg.

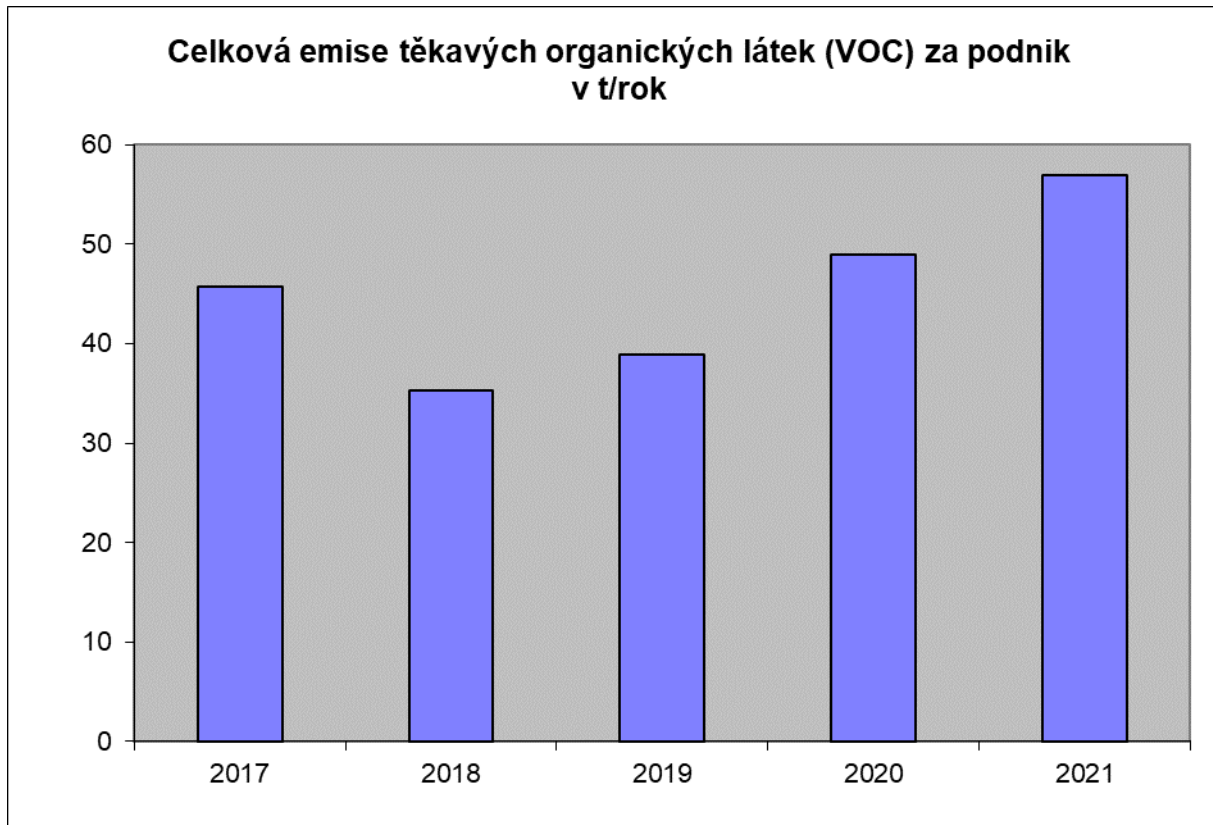
Komentář: Po odstavení uhelných kotlů v 12/2019 došlo k výraznému poklesu emisí CO, ty zůstávají ze spalování zemního plynu a závisí na výkonu, na jaký jsou plynové kotle provozovány.

Vysvětlivky:

VCM - vinylchlorid, **EDC** - 1,2-dichlorethan, **EtCl** - ethylchlorid

Komentář: Emise chlorovaných uhlovodíků z výroby VCM a PVC jsou ovlivněny četností najíždění a sjíždění provozu a četností poruch, při kterých jsou emise odváděny do atmosféry přes koncová zařízení: pračku odplynů a jednotku adsorpce či četnosti nutného odstavení jednotky adsorpce jako takové.

Komentář: Emise VOC jsou ovlivněny emisemi z výroby VCM a PVC, emise trichloretylenu z výroby kaprolaktamu jsou v podstatě konstantní.

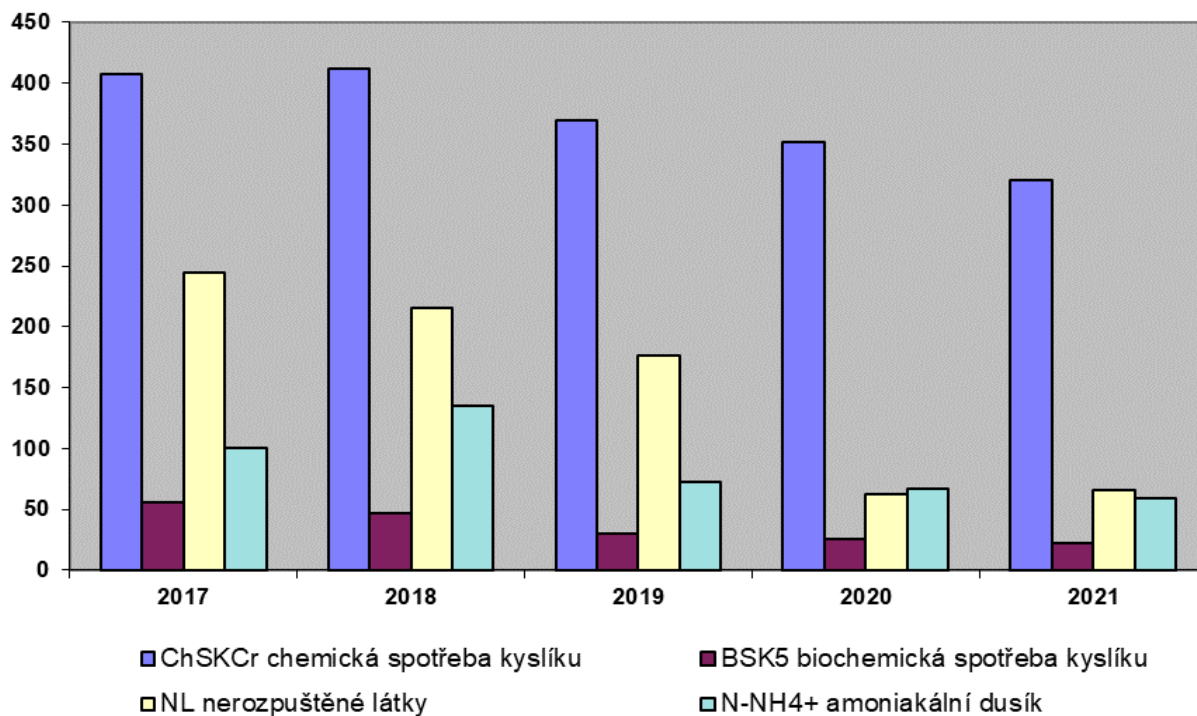
4. Ochrana vod

Odpadní vody z jednotlivých technologií jsou před vstupem na ČOV Spolany předčišťovány od specifických kontaminantů.

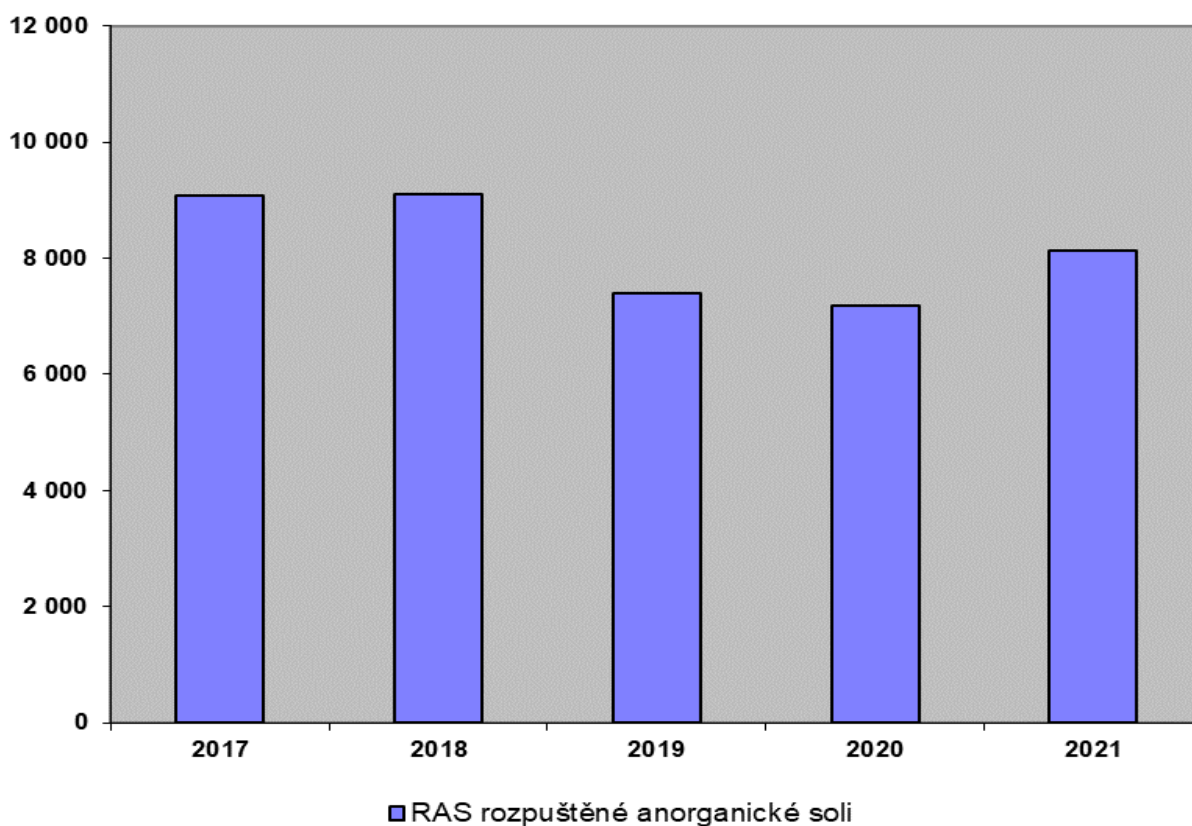
Na provozu Elektrolýza jsou separovány vody kontaminované rtuť a následně demerkurizovány. Odpadní vody z výroby vinylchlorid monomeru VCM jsou čištěny stripováním vodní parou. Odpadní vody z výroby PVC jsou demonomerovány (zbavovány vinylchlorid monomeru).

Účinnost těchto předčisticích technologií je monitorována před vstupem do centrálního kanalizačního systému, který odpadní vody odvádí na koncovou centrální mechanicko-biologickou čistírnu odpadních vod. Ta zajišťuje i čištění odpadních vod externích firem sídlících v areálu podniku a odpadních vod z města Neratovice (jednotná kanalizace).

Ukazatele znečištění vypouštěných odpadních vod [t/r]

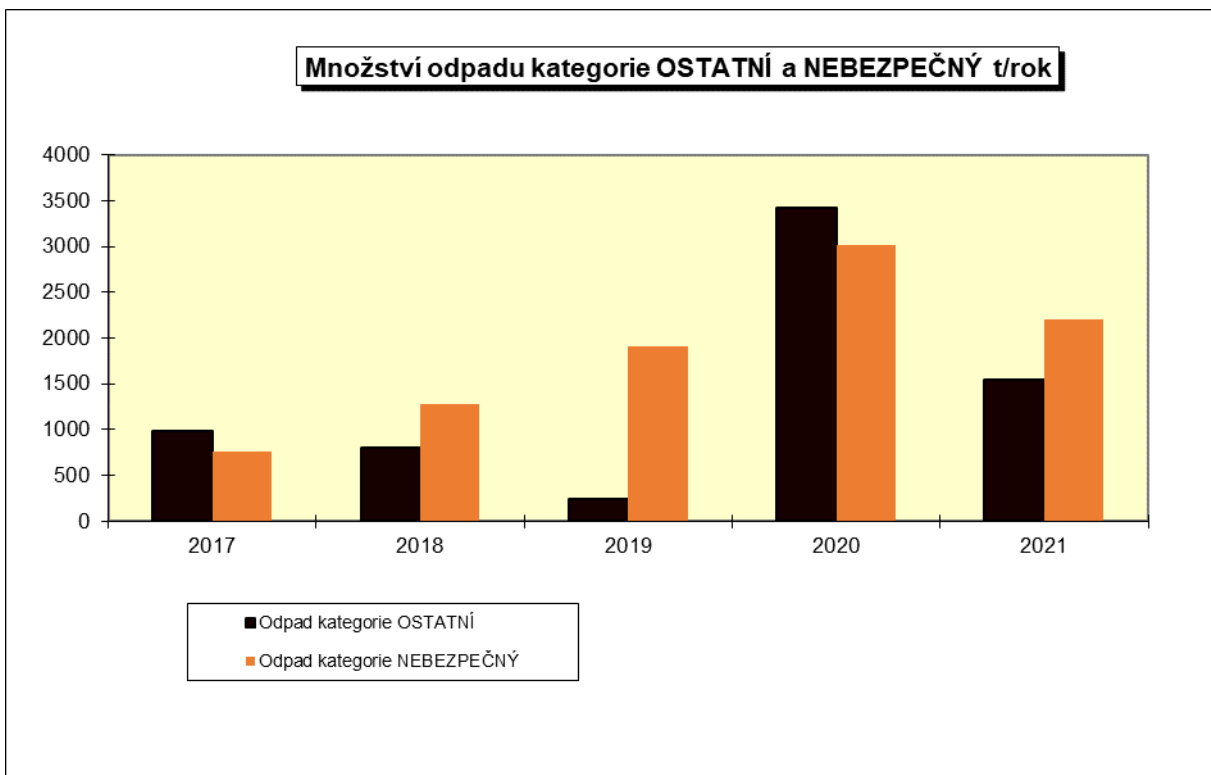
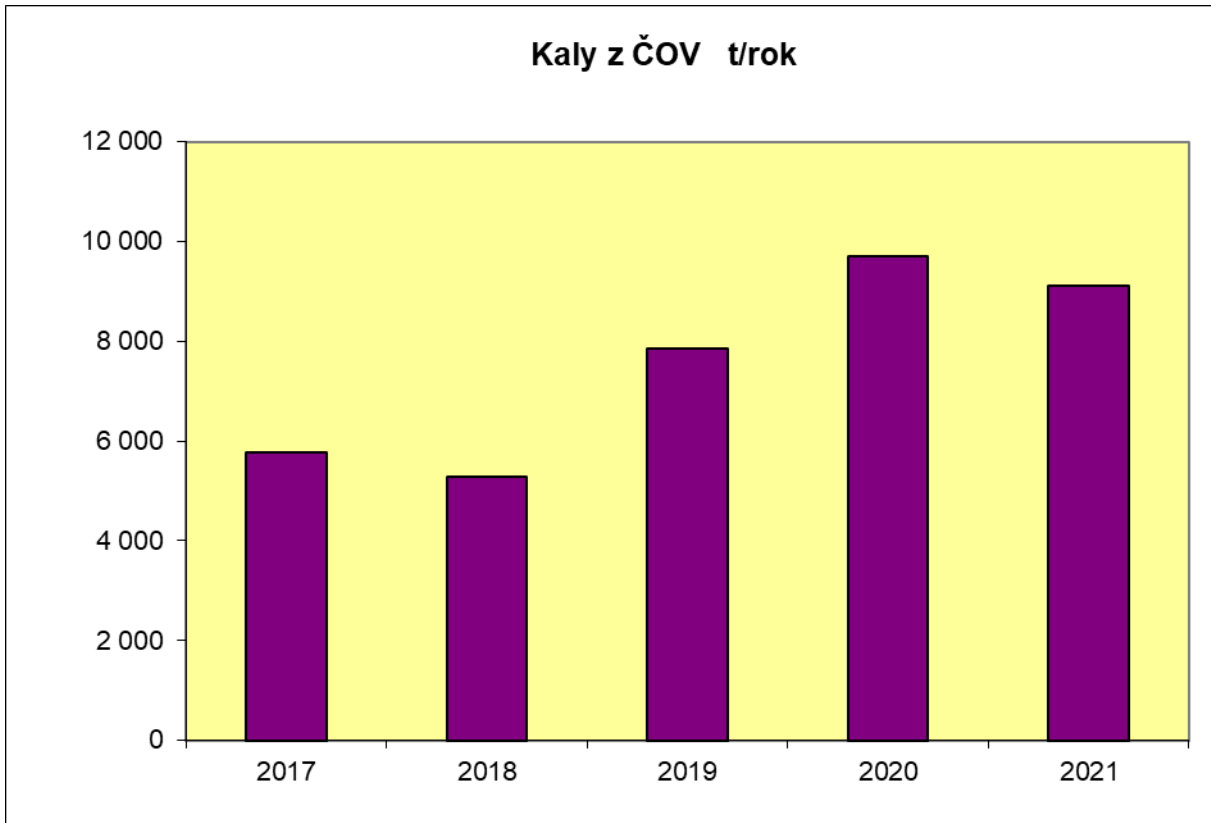
Emise RAS ve vypouštěných odpadních vodách [t/r]

V roce 2021 nedošlo z hlediska ochrany vod k žádné mimořádné události, za kterou by byla SPOLANA s.r.o. sankcionována.

5. Nakládání s odpady

Spolana vlastní a provozuje skládku pro nebezpečný odpad využívanou pro ukládání odpadu kategorie nebezpečný „N“, který lze dle limitů daných vyhláškou č. 273/2021 Sb. na skládky tohoto typu ukládat. Odpady kategorie ostatní „O“, komunální odpady včetně vytríděného papíru, plastů a odpady vhodné k recyklaci předává oprávněným osobám (externím firmám). Zákonné povinnosti u odpadu z obalů řeší Spolana prostřednictvím smlouvy s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM a.s.

6. Staré ekologické zátěže

V roce 2021 pokračoval Dlouhodobý monitoring podzemních a povrchových vod v souladu se smlouvou uzavřenou v roce 2008.

Na začátku roku 2021 byla zahájena II. etapa údržby lokality SPOLANA s.r.o. v prostoru bývalých, dioxiny kontaminovaných budov.

Sanační zásah v prostoru mezi vnitropodnikovou komunikací a břehem řeky Labe spočívající v odstranění zeminy kontaminované rtuťí byl zahájen v roce 2020 a ukončen v roce 2021. Sanačními pracemi bylo odstraněno celkem 23 366 t nebezpečných odpadů s obsahem cca 23 t rtuti. V listopadu 2021 uzavřelo Ministerstvo financí ČR smlouvu na zajištění náhradní výsadby dřevin za dřeviny, které byly pokáceny z důvodu přípravy území na sanační práce.

Pro oblasti kontaminace podzemních vod byla vydána nová rozhodnutí České inspekce životního prostředí: v 12/2019 pro oblast Starého závodu s termínem ukončení sanace 12/2032, v 2/2020 pro oblast Petrochemie s termínem ukončení sanace 12/2035. V roce 2021 uzavřelo Ministerstvo financí ČR dvě smlouvy na zpracování projektových dokumentací sanací lokalit Petrochemie a Starého závodu, které budou použity pro zadání veřejných zakázek na realizace sanací.

V prosinci 2021 uzavřelo Ministerstvo financí ČR smlouvu na zpracování projektové dokumentace, která bude použita pro zadání veřejné zakázky na realizaci analýzy rizik nově zjištěných ohnisek kontaminace podloží v lokalitě výroby PVC a na Elektrolýze.

7. Environmentální řízení

SPOLANA s.r.o. má vybudován integrovaný systém řízení, zahrnující systém managementu kvality (QMS) dle ČSN EN ISO 9001, systém environmentálního managementu (EMS) dle ČSN EN ISO 14001, systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (SMS) dle ČSN ISO 45001 a systém managementu hospodaření s energií dle ČSN EN ISO 50001. SPOLANA s.r.o. je držitelem osvědčení Responsible Care.

Ve dnech 17. 5. až 21. 5. 2021 se ve SPOLANA s.r.o. konal recertifikační audit oblastí QMS, EMS, SMS a EnMS. Došlo ke změně certifikační společnosti na Lloyd's Register EMEA (jako výsledek implementace jedné certifikační společnosti pro celou kapitálovou skupinu ORLEN Unipetrol).

Na základě výsledků provedeného auditu byla potvrzena platnost certifikátů QMS, EMS, SMS a EnMS, nicméně bylo zjištěno 8 méně závažných neshod, které byly předloženy členům porady vedení formou materiálu č. M7/2021 „Výsledky recertifikačního auditu QMS, EMS, SMS, EnMS v roce 2021“, a dále byly příslušným vedoucím útvarů uloženy úkoly k odstranění těchto neshod.

Na rok 2021 bylo „Plánem interních a externích auditů QMS, EMS, SMS, EnMS“ stanoveno provést celkem 24 interních auditů, z toho 16 komplexních auditů a 8 dílčích auditů. Z 8 dílčích auditů byly 2 zaměřeny na prověření oblasti EMS (audity dle Monitorovacího plánu).

Všechny plánované interní audity byly provedeny, 3 audity byly přeloženy a provedeny v 1.Q.2022.

Z oblasti EMS bylo zjištěno celkem 9 odchylek, bylo uloženo 7 opatření k nápravě. Ostatní zjištěné závady byly řešeny cestou pracovního pořádku (součástí protokolů jsou termínované úkoly pro odstranění zjištěných odchylek).

Dokumentování auditů je provedeno elektronickou formou prostřednictvím databáze Audity-OKN v Lotus Notes.

8. Péče o výrobky

Spolana poskytuje svým zákazníkům kompletní bezpečnostní listy výrobků. Na vyžádání je schopna poskytnout zákazníkům další servis a poradenství v oblasti užívání produktů.

V srpnu 2014 byla podána na ECHA (Evropská agentura pro chemické látky) první žádost o povolení používat trichlorethylen při výrobě kaprolaktamu. Žádost byla předložena na základě zařazení trichlorethylenu do přílohy č. XIV Nařízení EU 1907/2006 (REACH). Povolení bylo uděleno do 21. 4. 2020.

V roce 2018 byla v souladu s Nařízením REACH podána na ECHA druhá, přezkumná žádost, která je podmínkou pro další prodloužení povolení. Rozhodnutí nebylo v roce 2020 vydané, vzhledem ke splnění termínu podání přezkumné žádosti bylo povolení platné do vydání nového povolení. Dne 04. 03. 2021 bylo vydané prováděcí rozhodnutí komise o udělení povolení pro použití trichlorethylenu jako extrakčního rozpouštědla ve výrobě kaprolaktamu. Povolení pozbývá platnosti dne 21. 4. 2032, pokud do 21. 10. 2030 nebude předložena zpráva o přezkoumání.

Pro možnost nákupu trichlorethylenu ze zemí mimo EU byl v roce 2021 realizován proces registrace trichlorethylenu v tonážním pásmu 10 – 100 t/rok. Dne 07. 12. 2021 vydala agentura ECHA rozhodnutí o přidělení registračního čísla.